

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Ndob/25/2025
Identifikačné číslo spisu:	4125205915
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Lenka Praženková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4125205915.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Ivicy Čelkovej, v konkurznej veci navrhovateľov - veriteľa 1/ JUDr. Ľ. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXXX/XX, XXX XX S., veriteľa 2/ Ing. W. Č., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXXX/X, XXX XX O. - A. U., veriteľa 3/ MUDr. U. Č., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XXXX/X, XXX XX A. P. A. Q., veriteľa 4/ Ing. P. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. XXX/XX, XXX XX X. a veriteľa 5/ Mgr. U. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXX/XX, XXX XX U. W., spoločne právne zast.: Advokátska kancelária FARDOUS PARTNERS s.r.o., so sídlom Hlavná 6, 927 01 Šaľa, IČO: 47 241 543, o návrhu na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka Arca Capital Slovakia a.s., so sídlom Plynárenská 7/A, 821 09 Bratislava, IČO: 35 868 856, právne zast.: AG LEGAL s.r.o., so sídlom Plynárenská 7/A, 821 09 Bratislava, IČO: 50 326 511, vedenej na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 22K/35/2025, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci Okresným súdom Nitra, takto

rozhodol:

Kauzálna príslušnosť súdom na konanie vo veci vedenej na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 22K/35/2025 je Okresný súd Nitra.

Odôvodnenie

1. Navrhovatelia ako veritelia podali na Okresnom súde Nitra dňa 6. júna 2025 návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka - obchodnej spoločnosti Arca Capital Slovakia a.s., so sídlom Plynárenská 7/A, 821 09 Bratislava, IČO: 35 868 856 (ďalej aj „dlžník“) podľa § 196a ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ZKR“) a § 20a písm. c) zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o správcoch“).

2. Okresný súd Nitra listom z 10. júna 2025 doručeným Mestskému súdu Bratislava III dňa 13.6.2025 postúpil vec na konanie Mestskému súdu Bratislava III ako súdu kauzálnu príslušnému. Na odôvodnenie uviedol, že v Obchodnom vestníku SR (ďalej aj „OV“) č. 120/2022 z 22. júna 2022 bolo zverejnené oznámenie dozorného správcu INSOLVENCY GROUP k.s., značka správcu S1768 o zavedení dozornej

správy nad dlžníkom. Nasledujúcim dňom (§ 199 ods. 9 ZKR), t.j. 23. júna 2022 tak podľa § 163 ods. 1 ZKR nastali účinky dozornej správy nad dlžníkom. Doposiaľ nebol v Obchodnom vestníku zverejnený oznam o ukončení dozornej správy, pričom až jeho zverejnením podľa § 165 ods. 1 ZKR zanikajú účinky dozornej správy a funkcia dozorného správcu, teda účinky dozornej správy stále trvajú. S odkazom na § 165 ods. 2 ZKR okresný súd uviedol, že a contrario sa v tomto prípade na základe tohto špeciálneho ustanovenia neustanovuje dlžníkovi pri vyhlásení konkurzu počas trvania dozornej správy správca na základe náhodného výberu podľa § 41 ZKR. A práve táto právna úprava je rozhodujúca pre posúdenie kauzálnej príslušnosti súdu v prejednávanej veci, ktorú upravuje ZKR v § 196a ods. 1 a 2, pričom § 196a ods. 2 je lex specialis k § 196a ods. 1. Okresný súd zdôraznil, že kauzálna príslušnosť sa podľa § 196a ods. 2 ZKR spravuje len vtedy, ak sa má v konkurznom a reštrukturalizačnom konaní ustanoviť správca z oddielu špeciálnych správcov zoznamu správcov. Uvedené však nevymedzuje ZKR, ale zákon č. 8/2005 Z. z. o správcoch, konkrétne § 20a písm. c). V zmysle tohto ustanovenia sa náhodný výber uskutočňuje iba zo správcov, ktorí sú zapísaní v oddiele špeciálnych správcov vtedy, ak ide o konanie proti právnickej osobe, ktorá spĺňa aspoň jednu z podmienok stanovených v § 20a písm. c) bod 1 až 5 zákona o správcoch. Podľa názoru okresného súdu ide práve v prejednávanej veci o prípad, kedy nie je splnená prvá z dvoch kumulatívnych podmienok na ustanovenie správcu z oddielu špeciálnych správcov, a to, že ZKR upravuje, že súd ustanovuje v konaní správcu na základe náhodného výberu pomocou technických prostriedkov schválených ministerstvom. Dôvodom je, že v prejednávanej veci by sa v prípade vyhlásenia konkurzu na majetok dlžníka ustanovoval, vzhľadom na trvanie dozornej správy nad dlžníkom v čase podania návrhu na vyhlásenie konkurzu na jeho majetok, správca nie náhodným výberom podľa § 41 ZKR, ale podľa § 165 ods. 2 ZKR, a to ten, ktorý je dozorným správcom dlžníka. Okresný súd doplnil, že v tomto prípade dozorný správca dlžníka nie je zapísaný v oddiele špeciálnych správcov. V tejto súvislosti okresný súd zdôraznil, že ZKR v § 196a ods. 2 neviaže kauzálnu príslušnosť tam uvedených súdov na to, že dlžník je právnickou osobou, ktorej majetok podľa poslednej účtovnej závierky presiahol 10.000.000,- eur, ale výlučne na to, či sa má ustanoviť špeciálny správca, čo je predmetom právnej úpravy podľa § 20a písm. c) zákona o správcoch. Uvedené skutočnosti tak majú za následok, že kauzálna príslušnosť sa v prejednávanej veci spravuje nie ustanovením § 196a ods. 2 ZKR, ale ustanovením § 196a ods. 1 ZKR upravujúcim tzv. „všeobecnú“ kauzálnu príslušnosť. Súd dodal, že ku dňu, ktorý predchádza o 6 mesiacov deň podania návrhu na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka, mal dlžník sídlo v Bratislave. Pre obvod Krajského súdu v Bratislave je podľa § 196a ods. 1 písm. a) ZKR príslušný Mestský súd Bratislava III. S poukazom na uvedené Okresný súd Nitra uviedol, že nie je daná jeho kauzálna príslušnosť.

3. Mestský súd Bratislava III s postúpením konkurznej veci nesúhlasil. Uviedol, že návrh na vyhlásenie konkurzu smeruje proti dlžníkovi, ktorému Okresný súd Bratislava I uznesením sp. zn. 4R/1/2021-3676 zo 6. apríla 2021 povolil reštrukturalizáciu. Následne Okresný súd Bratislava I uznesením sp. zn. 4R/1/2021 z 8. júna 2022, zverejneným v Obchodnom vestníku č. 115/2022 z 15. júna 2022 potvrdil reštrukturalizačný plán dlžníka a skončil reštrukturalizáciu dlžníka. V OV č. 120/2022 z 22. júna 2022 dozorný správca INSOLVENCY GROUP k.s, značka správcu S1768 oznámil zavedenie dozornej správy nad dlžníkom. Nasledujúcim dňom (§ 199 ods. 9 ZKR), t.j. 23. júna 2022 nastali účinky dozornej správy nad dlžníkom podľa § 163 ods. 1 ZKR. Mestský súd Bratislava III poukázal na ustanovenia § 156 a § 165 ZKR. Keďže reštrukturalizácia dlžníka bola skončená, a to bez ohľadu na zavedenie dozornej správy nad dlžníkom, tak v prípade podania návrhu na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka ide o nové konanie. V tomto konaní by sa mal ustanoviť správca, ktorý je zapísaný v oddiele špeciálnych správcov, pretože podľa účtovnej závierky dlžníka zostavenej k 31. decembru 2024 presiahol jeho majetok hodnotu 10 miliónov eur (majetok predstavoval 96.557.440,- eur), čím je splnená podmienka podľa § 20a písm. c) zákona o správcoch a zároveň § 196a ods. 2 písm. c) ZKR.

4. Mestský súd Bratislava III ďalej uviedol, že vychádzajúc z požiadaviek na ustanovovanie špeciálnych správcov v zmysle dôvodovej správy k zákonu č. 111/2022 Z. z. o riešení hroziaceho úpadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon č. 111/2022 Z. z.“), ktorí by svojimi odbornými vedomosťami, zručnosťami, skúsenosťami a zodpovedným prístupom boli garanciou odborného, nezávislého a zákonného výkonu funkcie v obzvlášť náročných konkurzných či reštrukturalizačných a aj v preventívnych konaniach, je toho názoru, že v danom prípade by vedenie konkurzného konania na

majetok dlžníka na Mestskom súde Bratislava III bolo v rozpore s § 20a písm. c) zákona o správcoch v spojení s § 196a ods. 2 písm. c) ZKR, ako aj s požiadavkou na zabezpečenie kvalitného, rýchleho a efektívneho priebehu konania, v ktorom sa predpokladá účasť dlžníka s veľkým objemom majetku. Na toto konanie je preto daná kauzálna príslušnosť Okresného súdu Nitra.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“) ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Nitra a Mestskému súdu Bratislava III (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní okolností sporu o kauzálnu príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci Okresným súdom Nitra je dôvodný.

6. Podľa § 11 ods. 1 prvej vety ZKR návrh na vyhlásenie konkurzu sa podáva na príslušnom súde.

7. Podľa § 196a ods. 1 ZKR na konanie podľa tohto zákona sú kauzálné príslušné:

- a) Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu Bratislave,
- d) Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu v Nitre.

8. Podľa § 196a ods. 2 ZKR na konkurzné a reštrukturalizačné konanie, v ktorom sa má ustanoviť správca z oddielu špeciálnych správcov zoznamu správcov, sú príslušné:

- a) Mestský súd Košice pre obvody Krajského súdu v Košiciach a Krajského súdu v Prešove,
- b) Okresný súd Žilina pre obvody Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Trenčíne a Krajského súdu Žiliny,
- c) Okresný súd Nitra pre obvody Krajského súdu Bratislave, Krajského súdu v Nitre a Krajského súdu v Trnave.

9. Podľa § 196a ods. 4 ZKR na konanie podľa tohto zákona je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má dlžník bydlisko alebo sídlo.

10. Podľa § 20a zákona o správcoch (v znení účinnom ku dňu podania predmetného návrhu), ak osobitný predpis (ktorým sa v zmysle poznámky 10a rozumie § 40 ods. 1 ZKR) ustanovuje, že správcu súd ustanoví na základe náhodného výberu pomocou technických a programových prostriedkov schválených ministerstvom, pre náhodný výber platia tieto pravidlá:

a) v konkurznom konaní voči právnickej osobe, okrem konaní podľa písmena c), sa náhodný výber uskutoční iba zo správcov, ktorí majú zriadenú kanceláriu v obvode krajského súdu, v ktorom sídli príslušný konkurzný súd, a sú zaradení do oddielu správcov pre právnické osoby; ak by sa náhodný výber pre takéto konanie mal uskutočniť z menej ako troch správcov, uskutoční sa aj zo správcov podľa písmena b),

b) v konkurznom konaní voči fyzickej osobe a v konaní o oddĺžení sa náhodný výber uskutoční iba zo správcov, ktorí majú zriadenú kanceláriu v obvode krajského súdu, v ktorom sídli príslušný konkurzný súd, a sú zaradení do oddielu správcov pre fyzické osoby; ak by sa náhodný výber pre takéto konanie mal uskutočniť z menej ako troch správcov, uskutoční sa aj zo správcov podľa písmena a),

c) náhodný výber sa uskutoční iba zo správcov, ktorí sú zapísaní v oddiele špeciálnych správcov, ak ide o konanie voči právnickej osobe,

- 1. ktorá je finančnou inštitúciou podľa § 4 ods. 4,
- 2. ktorej obrat v poslednom kalendárnom roku pred vyhlásením konkurzu prekročil 10 miliónov eur,
- 3. ktorej majetok podľa poslednej účtovnej závierky presiahol 10 miliónov eur,
- 4. ktorej úpadok sa rieši reštrukturalizáciou, alebo
- 5. ktorej hrozí úpadok sa rieši verejnou preventívnou reštrukturalizáciou.

11. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

12. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len

vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

13. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

14. V posudzovanom prípade návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka bol podaný dňa 6. júna 2025 na Okresnom súde Nitra. Keďže podľa poslednej zverejnenej účtovnej závierky dlžníka (týkajúcej sa povinného účtovania podnikateľov v podvojnom účtovníctve) za obdobie od 1. januára 2024 do 31. decembra 2024 bola hodnota majetku dlžníka 96.557.440,- eur, bola splnená zákonná podmienka podľa § 20a písm. c) bodu 3. zákona o správcoch. Pri výbere správcu sa tak náhodný výber uskutoční iba zo správcov, ktorí sú zapísaní v oddiele špeciálnych správcov (ďalej aj „špeciálny správca“) a na konanie a rozhodnutie o návrhu na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka je podľa § 196a ods. 2 písm. c) ZKR (v znení účinnom od 1. júna 2023) daná kauzálna príslušnosť Okresného súdu Nitra, ktorý je kauzálny príslušný na konkurzné a reštrukturalizačné konanie (v ktorom sa má ustanoviť špeciálny správca) pre obvody Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre a Krajského súdu v Trnave. NS SR súhlasí s názorom Mestského súdu Bratislava III, že zverejnením uznesenia o skončení reštrukturalizácie dlžníka v OV zanikli účinky začatia reštrukturalizácie v zmysle § 156 ZKR, teda reštrukturalizácia dlžníka bola skončená. Konanie o veriteľskom návrhu na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka (zo 6. júna 2025) je novým osobitným konaním, a nie pokračujúcim reštrukturalizačným konaním, resp. konaním v prebiehajúcom reštrukturalizačnom konaní vedenom pôvodne na Okresnom súde Bratislava I (t. č. Mestský súd Bratislava III) pod sp. zn. 4R/1/2021.

15. Zo spisu vyplýva, že záväzná časť plánu dlžníka na obdobie po skončení reštrukturalizácie až do úplného splnenia plánu zaviedla nad dlžníkom dozornú správu s určením osoby dozorného správcu (neurčoval ho súd), ktorým je obchodná spoločnosť INSOLVENCY GROUP k.s., značka správcu S1768. Z ustanovenia § 165 ods. 2 ZKR (ktoré je lex specialis k § 40 ods. 1 ZKR upravujúcemu vo všeobecnosti výber, resp. ustanovenie správcu súdom) vyplýva, že účinky dozornej správy a funkcia dozorného správcu zanikajú tiež vyhlásením konkurzu (veta prvá) a v uznesení o vyhlásení konkurzu súd ustanoví do funkcie správcu dozorného správcu (veta druhá). Teda, ak počas dozornej správy dôjde k vyhláseniu konkurzu, súd nevyberá správcu náhodným výberom, ale do funkcie správcu ustanoví osobu dozorného správcu.

16. Dozorný správca INSOLVENCY GROUP k.s., značka správcu S1768 nie je zapísaný v oddiele špeciálnych správcov zoznamu správcov, ktorý vedie Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. Najvyšší súd upriamuje pozornosť na to, že ustanovenie § 20a písm. c) bolo do zákona o správcoch zavedené novelou účinnou od 17. júla 2022 (čl. X zákona č. 111/2022 Z. z.). Novým spôsobom sa tak upravil náhodný výber správcov v prípade konaní proti tzv. špeciálnym subjektom, ktoré zákon o správcoch v uvedenom ustanovení definuje. Sú nimi buď dlžníci s osobitným predmetom činnosti (finančné inštitúcie) alebo takí, ktorí asi vzhľadom na svoju veľkosť (posudzovanú výškou obratu alebo výškou majetku), alebo vzhľadom na spôsob riešenia úpadku (reštrukturalizáciou alebo preventívnou reštrukturalizáciou), vyžadujú „špeciálnu správu“, na výkon ktorej sú potrebné osobitné predpoklady, ktoré spĺňajú práve špeciálni správcovia, zapísaní do oddielu špeciálnych správcov (k uvedenému porovnajte dôvodovú správu k čl. X zákona č. 111/2022 Z. z.). Zmyslom novej právnej úpravy (ratio legis) je, že v konaní proti právnickej osobe, ktorá spĺňa niektorú z podmienok stanovených v § 20a písm. c) bodoch 1 až 5 zákona o správcoch, je súd povinný náhodným výberom ustanoviť len správcu, ktorý je zapísaný v oddiele špeciálnych správcov zoznamu správcov. Ustanovenie § 20a písm. c) zákona o správcoch je tiež ustanovením lex specialis vo vzťahu k ustanoveniu § 40 ods. 1 ZKR, ktoré vo všeobecnosti upravuje výber, resp. ustanovenie správcu súdom. V prípade konkurencie, resp. kolízie dvoch lex specialis ustanovení [tu konkrétne § 165 ods. 2 veta druhá ZKR - ustanovenie dozorného správcu a § 20a písm. c) zákona o správcoch - ustanovenie špeciálneho správcu] potom platí pravidlo, že lex posterior derogat legi priori, teda neskorší zákon ruší zákon skorší.

17. Ustanovenie dozorného správcu, ktorý nie je špeciálnym správcom, do funkcie správcu v zmysle §

165 ods. 2 vety druhej ZKR by v posudzovanom prípade dlžníka ako tzv. špeciálneho subjektu bolo v rozpore s § 20a písm. c) zákona o správcoch, keďže v prípade, ak ide o konanie voči právnickej osobe, splňajúcej niektorú z podmienok uvedených v tomto ustanovení (napr. podmienku upravenú v § 20a písm. c), bod 3 zákona o správcoch, ako je to v tomto prípade), musí súd obligatórne ustanoviť správcu náhodným výberom z oddielu špeciálnych správcov zoznamu správcov. Opačný výklad by znamenal popretie účelu inštitútu špeciálneho správcu, ktorý vzhľadom na zákonom vyžadované osobitné predpoklady (špeciálne odborné znalosti, prax a úspešné zloženie špeciálnej správcovskej skúšky) musí byť súdom ustanovený v špeciálnych konaniach v zmysle § 20a písm. c) zákona o správcoch. Takýto záver možno vyvodiť z výkladu e ratione legis (zmysel a účel právnej normy podľa zákonodarcu), ďalej z odborného komentára k § 20a zákona o správcoch (Dolný J., Machatová L., Maliar M. Zákon o správcoch. Komentár. Prvé vydanie, Praha: Wolters Kluwer, 2024, 123 s.), ako aj z dôvodovej správy k čl. X zákona č. 111/2022 Z. z., ktorým bol novelizovaný zákon o správcoch.

18. Z ustanovenia § 196a ods. 2 ZKR (v znení účinnom od 1. júna 2023) vyplýva kauzálna príslušnosť súdu na konkurzné a reštrukturalizačné konanie, v ktorom sa má ustanoviť správca z oddielu špeciálnych správcov. Týmto súdom je vždy jeden z troch konkurzných súdov (nie z ôsmich, ako je to v ostatných konkurzných a reštrukturalizačných konaniach), explicitne určený v § 196a ods. 2 písm. a), b), c) ZKR. V posudzovanom prípade je kauzálna príslušnosť súdom na konanie o návrhu na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka (so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave) Okresný súd Nitra (§ 196a ods. 2 písm. c), ods. 4 ZKR v spojení s § 20a písm. c) zákona o správcoch).

19. S poukazom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky uzaviera, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením mu veci je dôvodný, keďže v predmetnej konkurznej veci je kauzálna príslušnosť súdom na konanie Okresný súd Nitra, t. j. súd, na ktorý navrhovatelia podali návrh na vyhlásenie konkurzu.

20. Uznesenie bolo prijaté v senáte Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.